

VATTENSKÄRNING. En tunn vattenstråle skär med högt tryck genom de flesta material.

PÅ LABBET. Anders Jönsson vid den stora vattenskräningsmaskinen på Vattenskräningslaboratoriet. FOTO IAN HINDERSON

– Maskinteknik är kreativt

Europas enda renodlade vattenskräningslabb utvecklar nya metoder

RONNEBY

– Det var tufft förra året. Men nu börjar projekten komma in från industrin igen, säger Anders Jönsson på Swedish Waterjet Lab.

Under förra året minskades personalstyrkan från sju till fem, och Vattenskräningslaboratoriet övervinttrade genom att främst jobba med forskning och utvecklingsarbete.

– Eftersom vi ägs av BTH kan vi ha den typen av växelbruk. BTHs engagemang i vår verksamhet har också ökat den sista tiden, säger Anders Jönsson, som är forskningsledare för Swedish Waterjet Lab på Soft Center i Ronneby.

Att Europas enda renod-

lade vattenskräningslabb finns just i Ronneby är ingen tillfällighet:

– Det finns en unik koncentration av vattenskräningsföretag i och kring Ronneby, både företag som utvecklar maskinerna och företag som jobbar med själva vattenskränningen. Ronneby är världsberömt för det, säger Anders Jönsson.

Ätminstone i vattenskräningskretsar.

Konstnärer och Kockums

– Initialt jobbade vi mycket tillsammans med dem som håller på med vattenskränning i regionen, men det senaste året har de kommit alltifrån kunder utifrån.

– Det är alltifrån konstnärer som upptäckt vattenskränningens möjligheter, till ett företag som Kockums, där vi studerar hur man kan använda vattenskränning i

Vad är vattenskränning?

I vattenskränning skär man med en högkoncentrerad vattenstråle på ca 4000 bar. I hårdare material förstärker man strålen med sand. Man kan vattenskrära i de flesta material: Metaller, glas, plast, trä, sten. Vattenskräningsföretag i Ronnebytrakten är bland andra Sweden WaterJet AB, KMT och Swedematic.

I GLAS. Vattenskränning kan vara dekorativt, som den här blomman i glas.

deras kompositmaterial.

Ett nytt område för vattenskränning är glaspolering, där labbet driver ett projekt i samarbete med Orrefors-

glas blir glaset matt, och det vill de inte. Därför använder de idag syrapolering. Det är inte särskilt miljövänligt.

På vattenskräningslabbet försöker man utveckla metoder att i stället polera glaset klart med vatten och slipmedel.

I stället för borr

– Vi har hållit på ett år och börjar få bra resultat, problemet nu är att få upp hastigheten, säger Anders Jönsson, och berättar att det treåriga projektet nu också börjar få ännu en dimension.

– Planglastillverkarna har börjat intressera sig. Ofta behöver man borra hål i glas, och då måste det vara så tjockt att det inte spricker. Om man i stället gör hålet med vattenskränning kan glasskivorna göras tunnare. Det är här den stora potentialen i det projektet finns.

Kosta Boda och Glasforskningsinstitutet i Växjö.

Polerar glas

– När Orrefors graverar i

Swedish Waterjet Lab odlar internationella kontakter genom den skandinaviska branschföreningen och genom att delta i internationellt standardiseringsarbete, något som också kommer de lokala företagen till godo.

Smycken

En annan uppgift för Vattenskräningslabbet är att sprida kunskap om vattenskränningstekniken. Labbet samarbetar med Tech Network, och under sportlovsveckan fick skolbarn göra egna smycken med vattenskränning:

– På det sättet nådde vi ut till unga tjejer. Det kan ta tid innan det ger utväxling.

– Men det är viktigt att visa att maskinteknik inte bara är skruvar och kugg-hjul. Teknik är en kreativ verksamhet, säger Anders Jönsson.

JAN HINDERSON

Metall-Göran ny ordförande i Swedish WaterJet Lab

RONNEBY

Förra Metallordföranden Göran Johnsson blir ny ordförande när styrgruppen för Swedish Waterjet Lab breddas och internationaliseras.

BTH satsar 2,5 miljoner i ökade forskningsanslag för vattenskräningslaboratoriet, som kommer att ta in fler doktorander och även kommer att engagera sig mer i grundutbildningen på BTH.

– Inriktningen på verksamheten blir en diskussion för den nya styrgruppen. Men jag menar att man bör inrikta sig på större projekt och sikta på att komma ut internationellt, säger docent Nader

Asnafi, som är chef för Sektionen för Ingenjörsvetenskap vid BTH.

Förutom ordföranden Göran Johansson består den nya styrgruppen av Alexander Schenk från Leibnitzuniversitetet i Hannover, Anders Nilsson från BTH Innovation, Lars Liljenfeldt affärsutvecklingschef på Swerea Sicomp, Leif Persson vd på KMT Robotic Solutions i Ronneby, Markus Sandekjaer näringslivschef Ronneby

kommun, Massimiliano Annoni från Polytechnico Milano i Italien, Maria Lang från Sveriges tekniska forskningsinstitut och Glasforskningsinstitutet, Per Josefsson, vice vd för Global Sales & Service i AP & T Group, Roger Berg chef för forskning och utveckling Thyssen Group Marie Systems (dvs Kockums varv), samt Tommy Svensson vd för Soft Center.

JAN HINDERSON

NY STYRGRUPP. Göran Johnsson blir ny ordförande i Swedish Waterjet Lab.